BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 89 Joi 31 Martie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 126.288/932

P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Scumpetea vieții

Scumpetea crescândă a vieții și în deosebi a articolelor de primă necesitate nu se poate înlătura, nici cu fixarea prețurilor maximale, fără control sever și permanent, nici cu ordonanțe, sau instrucții date de autorități în vederea înfrânării ei.

Disproporția mare ce există între prețurile de producție și prețurile de vânzare la consumatori se explică nu numai prin dorința de câștiguri exagerate a negustorilor, prin speculațiunea ilicită, ci mai cu seamă prin intervenția altor factori parazitari, care se interpun între producător, negustor și consumator.

Acești factori parazitari sunt intermediarii de diferite categorii, care, fără riscul producătorilor și sarcinile negustorului, întrerup circulația normală a mărfurilor, printr'o serie de revânzări și cumpărări, așa că mărfurile, fatal, când ajung la consumatori, sunt prețuite mult mai scump decât dacă circulația lor s'ar face în condițiile impuse de legea ofertei și a cererei, fără asemenea operațiuni speculative.

Dacă este firesc ca intermediarii ce se interpun între producător și consumator să-și asigure câștigul lor, este tot atât de firesc ca și negustorii să vândă cu prețuri foarte scumpe mărfurile și articolele de primă necesitate, cum sunt cărnurile, grăsimile, făinurile, brânzeturile, zarzavaturile, „colonialele", etc.

Cine suferă sunt consumatorii, căci ei sunt condamnați să suporte toate sarcinele acestei operațiuni anormale și condamnabile.

Dacă s'ar cerceta prețurile de cost la producător și prețurile în detaliu impuse consumatorilor, disproporția este atât de mare între ele, în cât adeseori mărfurile și articolele de primă necesitate ajung la consumatori ca mărfuri și articole de lux.

Mai sunt, însă, și alte articole în comerț, care, din cauza cartelurilor internaționale și naționale, sunt puse în vânzare publicului cu prețuri exorbitante față de prețurile lor normale.

In asemenea condiții viața s'a scumpit în timpul din urmă și scumpetea are tendința să se mențină, să se permanentizeze, dacă autor tățile vor continua să se mărginească la măsurile de până acum, care s'au dovedit iluzorii și deci ineficace.

Trebue să fie luate măsuri eroice în vederea suprimării intermediarilor parazitari, căci numai ei, prin operațiunile speculative ce le fac, transformă o marfă eftină într'una scumpă, scad puterea de consumare a populațiunii nevoiașe, sau îi impun să-și procure articolele alimentare de primă necesitate cu prețuri exagerate, ce nu sunt îngăduite de veniturile ei modeste, de sarcinele familiare, sociale și fiscale ce apasă asupra sa.

Numai așa controlul prețurilor se va putea face ușor prin stabilirea diferenței între prețurile de cost la producător și cele de detaliu, iar scumpetea vieții va fi înfrânată.

Politica intereselor naționale

OXO

Douăzeci de ani de ideologie pacifistă, întreținută de activitatea Societății Națiunilor, a deprins opiniile publice cu un fel de a gândi, care nu mai ține seama, de multe ori, de realitățile politice și naționale. Neputința organică a Europei de a face războiu, în cei d'ântâiu zece, cincisprezece ani, care au urmat tratatelor de pace, ni-au dat o falsă securitate. Ni-am închipuit că discursurile rezolvă problemele internaționale și că pactele asigură pacea. Ne-am învățat, în deosebi, să judecăm interesele noastre în funcție de problemele internaționale, în loc să considerăm aceste probleme în funcție de interesele noastre. Multă vreme, politica noastră externă a putut da impresia că atârnă de interesele altora, nu de ale noastre. Acum câteva luni, am fost pe punctul de a ne angaja în primejdiosul conflict de ideologii, care desparte azi Europa și lumea în tabere ostile și care nu este altceva decât expresia diplomatică și publicistică a ciocnirii de interese politice și economice între Marile Puteri. Din fericire pentru țară, hotărârea Suveranului a pus capăt acestei încercări, înainte ca ea să devină periculoasă.

Evenimentele internaționale din ultimul timp au pricinuit și ele nedumeriri care trebue risipite. Chestiunea trebue pusă pe terenul ei adevărat, care este al realităților și al intereselor noastre naționale. Mulți se întreabă astăzi dacă nu trebue să alegem între drept și forță? Dacă facem o politică de pasivitate sau de rezistență? Unii se întreabă dacă nu e potrivit să ne refugiem într'o atitudine de neutralitate, alții în ce capitală europeană ne găsim siguranță mai mare? Auzim din nou ecoul din 1914: cu cine mergem? Răspunsul la aceste întrebări este unul singur: mergem cu România și cu cei cari sunt gata să-i apere mai temeinic interesele, să-i sprijine mai puternic năzuințele, să-i garanteze mai sigur frontierele.

Politica externă a țării noastre nu este dictată de ceiace se întâmplă aiurea. Ea este determinată de interesele noastre naționale, economice și politice; de istoria și de geografia noastră.

Primatul politicii noastre rămâne grija supremă a frontierelor și păstrarea ființei naționale, integritatea noastră teritorială și independența noastră politică și economică.

Politica noastră externă este o politică de pace, de conservare, de apărare.

Cu cine se poate face o asemenea politică? Ea se face alături de aceia, cari au interese și aspirații comune cu ale noastre și cu care ne-am legat — pentru apărarea acestora — nu din capriciul sau după judecata personală a oamenilor politici trecători, ci din nevoia organică a identității noastre de interese politice sau naționale.

Ea nu implică nici o dușmănie față de nimeni și lasă poarta deschisă pentru orice înțelegere, care ține seama de interesele noastre superioare și permanente.

Cum se poate face o asemenea politică?

In primul rând, prin organizarea apărării noastre naționale. Aceasta a devenit astăzi cel dintâi element al politicei noastre externe. Deși încă la începuturile organizării sale de stat, România este ca întindere și populație, una din țările mari ale Europei. Ea poate avea un potențial militar cu mult mai ridicat decât cel de astăzi. Suntem datori să punem la un loc toate străduințele noastre, spre a da țării toată pregătirea armată și a realiza întreaga unitate sufletească, de care are nevoie, spre a face față primejdiilor de mâine. Nici un preț nu va fi prea ridicat în acest scop, căci va fi prețul siguranței noastre viitoare, al integrității și independenței noastre de mâine.

Menținerea neștirbită a patrimoniului nostru de națiune, statornicia în prieteniile noastre, pregătirea neobosită a apărării noastre naționale, iată obiectul și mijloacele esențiale ale acțiunii noastre externe.

Acestea sunt liniile permanente, care trebue să lege trecutul nostru de jertfe cu viitorul nostru de speranțe.

Politica noastră externă nu este o improvizație dictată de schimbările — oricât ar fi ele de impresionante — din afară, ci de cerințele sufletului românesc, creat de secole întregi de istorie, și de imperativul unității noastre naționale realizate cu atâta suferință, de ceiace s'a numit odinioară, cu o expresie fericită, politica instinctului național. Această politică nu ne aparține numai nouă, care trăim ceasurile turburi de astăzi. Ea aparține trecutului nostru: acelor bărbați de stat, cari au pus la temelia ei cele mai prețioase idealuri ale sufletului lor și sutelor de mii de morți, cari dorm pentru veșnicie în mormintele fără nume, pentru a ne fi dat dreptul să trăim în România Mare. Ea aparține și viitorului nostru: tuturor urmașilor, cărora trebue să le lăsăm un patrimoniu neatins și o amintire de curaj, de vrednicie și de hotărâre bărbătească.

Când se urnește muntele din loc...

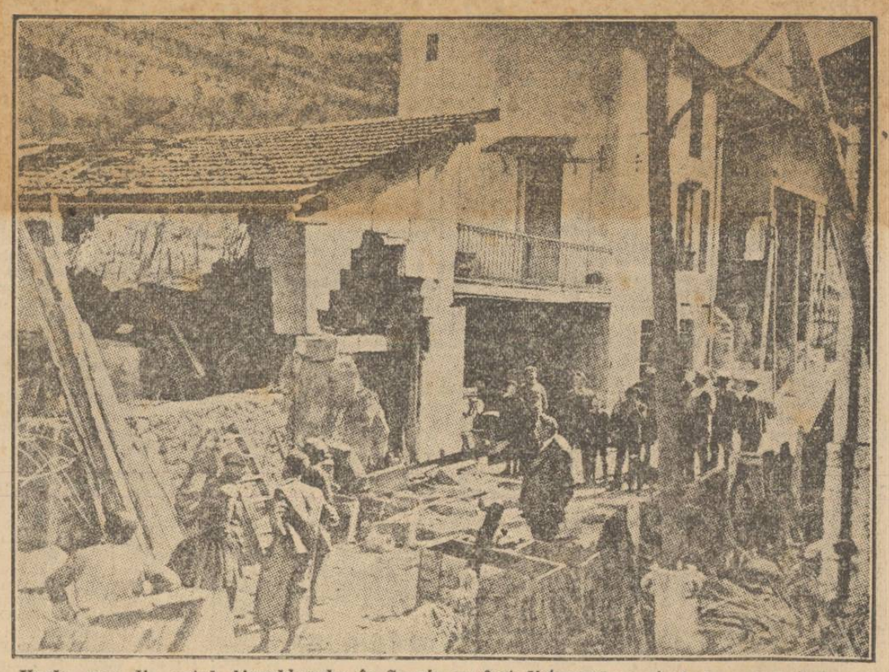

Unele case din satul Aigueblanche, în Savoia au fost distruse, de curând, de alunecările de teren provenite din muntele apropiat, a cărui amenințare e ca o sabie a lui Damoclis deasupra vieții și avutului bieților locuitori.

După dispariția Austro-Ungariei și a Austriei

de R. SEIȘANU

OXO

Indiferent de condițiile în care s'a făcut alipirea Austriei de Germania, s'au găsit oameni politici și publiciști în Europa apuseană, cari formulează lungi lamentații pe tema dispariției Austro-Ungariei.

Acești oameni politici și publiciști pretind că cea mai mare greșală ce a făcut-o conferința păcei din Paris a fost desmembrarea monarhiei habsburgice și împărțirea teritoriilor sale pe state cu structură etnică omogenă, dar lipsite de stabilitate și forță de rezistență.

In „Journal des Debats" s'a publicat un lung articol pe această temă, semnat de d. W. Morton Fullerton.

Pornind de la concepția istorică greșită a unei Austro-Ungarii, factor de pondere și de echilibru în Europa Centrală, d. W. Morton Fullerton trage următoarea concluzie: dacă armatele aliate ar fi dictat pacea la Berlin și Germania s'ar fi recunoscut învinsă, Austro-Ungaria ar fi rămas intactă, iar d. Hitler nu ar fi fost azi pe tronul Habsburgilor!...

Iată o concluzie foarte ciudată.

Apoi, dacă aliații ar fi dictat pacea la Berlin și Germania s'ar fi recunoscut învinsă, în sensul militar și politic al cuvântului, cum ar fi putut Austro-Ungaria, — aliata sa — să rămână intactă, adică victorioasă?

Pentru ce aliații victorioși pe toată linia, ar fi menajat pe inamica lor No. 2, „ilustra secundă a Germaniei", când Italienii, Românii, Iugoslavii, Cehoslovacii și Polonezii au fost alături de ei, au combătut împreună cu ei pentru aceeaș cauză?

Cum s'ar fi putut apoi înfăptui o Europă de drept — expresia este a lui Georges Clemenceau — dacă Aliații, după încetarea războiului, n'ar fi căutat să aplice principiul naționalităților, în condițiile cunoscute și pe temeiul unor drepturi și sacrificii recunoscute?

Și cum s'ar fi aplicat atunci acest principiu dacă Aliații, considerând imperiul austro-ungar un factor de pondere și de echilibru necesar în Europa centrală, l-ar fi menținut fără să țină seama, nici de slăbiciunea lui organică, nici de voința naționalităților din teritoriile sale de a se libera și nici de angajamentele lor din timpul războiului?

Se uită însă, că Austro-Ungaria a fost de mult condamnată distrugerii.

Dacă răsfoim scrisorile pe care le-a adresat marele Cavour, prințului Napoléon din 1859 — scrisori publicate în „Revue des Deux Mondes", găsim într'una următoarea constatare și profeție:

„Franța ar trebui să urmărească de-aproape stările de fapt și de spirit din Europa centrală, căci nimeni nu mai are îndoiala de apropiata prăbușire a Austriei.

Imperiul habsburgic este un putregai și soarta lui e pecetluită..."

Iată că cu mult înainte de războiul mondial Austria era un putregai și prăbușirea ei o chestiune de câțiva ani, sau de câteva decenii. Aceeaș opinie au exprimat-o și unii dintre conducătorii monarchiei habsburgice. Față de criticile neîntemeiate ce s'au adus conferinței păcii, privitoare la dispariția Austro-Ungariei și la mărirea, sau constituirea statelor naționale din Europa centrală, d. André Tardieu, fostul președinte de consiliu, care a luat o parte activă la elaborarea tratatelor de pace,

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

Privire asupra situației europene

de AUGUR

Londra, Martie

Un cititor — cititorii noștri știu cât de atenți suntem față de observațiile lor — ne spune că ar fi de dorit, pentru odată, să dăm o privire de ansamblu, a situației europene. Să dăm deci o vedere de ansamblu a relațiilor internaționale din Europa.

Incepem mai întâi printr'o observație: după părerea noastră, nu alipirea Austriei de Germania este cel mai important eveniment al ultimelor săptămâni, ci incidentul polon-lituan, sau mai degrabă felul cum a fost soluționat conflictul dintre Polonia și Lituania. In adevăr, Anschluss-ul reprezintă concluzia unei acțiuni politice cunoscute, pe care am putut s'o urmărim dealungul diferitelor ei faze și al cărei rezultat era fixat în ochii tuturor acelora, cari în chip hotărît nu căutau să ascundă realitatea. Dar capitularea Lituaniei în fața ultimatumului polon cuprinde un element neașteptat. Capitularea aceasta nu era ultimul act al unei drame, a cărei acțiune se desfășura de un timp destul de lung. Dimpotrivă, incidentul s'a ivit pe neașteptate, iar soluția lui a fost și mai neașteptată, încât ziarele și-au arătat în dese rânduri com-

(Continuare in pag. 2-a)

Explozie într'o fabrică din Cehoslovacia

Praga, 28 (Rador). — *O explozie s'a produs, azi dimineață la fabrica de explozibile Bentine din apropiere de Pardubice.*

Una din clădirile fabricii a fost complet distrusă de explozie.

Se semnalează câțiva răniți.

COMUNICAT

„D. ministru de stat prof. Nicolae Iorga primind din partea d-lui Corneliu Zelea Codreanu, printr'un agent, o scrisoare în termeni ofensatori, a restituit-o cu următoarea mențiune:

„Se trimit înapoi cu cea mai îndreptățită indignare, aceste cuvinte nesocotite din partea cuiva care amintindu-și cât sânge s'a vărsat de el și de pe urma faptelor sale ar trebui să se coboare în conștiința sa pentru a se pocăi, evitând țării primejdiile ce adună asupra ei".

Totdeodată d. prof. Iorga a sesizat parchetul militar spre a se deschide acțiune publică pentru ultragiu față de un ministru în exercițiul legal al funcțiunei sale".

D. prof. N. IORGA

S'a prăbușit un avion militar englez

Londra, 28 (Rador). — Un avion englez care lua parte la manevrele navale și aeronautice ce se desfășură în prezent în golful Biscaya s'a prăbușit.

Pe bordul aparatului se aflau șase persoane.

Amănunte asupra acestui accident lipsesc.

Ofensiva naționaliștilor din Spania

Legionarii și trupele marocane din armata generalului Franco traversează Ebrul pe un pod de vase, lângă Quinto.

Noua aripă a palatului regal din calea Victoriei, după ridicarea gardului de scânduri

Macedonski și cititorii

de RADU D. ROSETTI

Primim, citim și nu plătim! e strigătul de revoltă al distinsului meu coleg și prieten Gh. Cotescu, directorul GAZETEI TRIBUNALELOR, la adresa cetitorilor cari, reținând publicația sa, au găsit de cuviință să nu-și achite abonamentul. In disperare, după numeroase înștiințări, gazeta publică și numele „infractorilor". Printre ele, sunt și de cele simandicoase.

Amicul Cotescu nu e, însă, singurul supărat pe „lectorii chiulangii" fiind-că aproape nu se află revistă sau ziar să nu publice somații drastice, și uneori liste negre, în felul celor arătate mai sus.

Trebue să recunoaștem că de cele mai multe ori e și vina trimițătorilor, fiind-că — în afară de publicațiile cari, după ce încasează abonamentele își încetează apariția — sunt și de cele cari vor să forțeze încurajarea întreprinderii, cu înștiințarea: „Cine primește două numere, se consideră abonat".

Pentru simplificarea socotelilor, raționamentul ar trebui făcut invers: cine nu achită abonamentul după ce primește publicația, înseamnă că refuză primirea — și astfel s'ar lămuri dela început situația.

Care e procedeul curent de azi? De obicei, Cartea de Telefon. Se ia alfabetul la rând, și te pomenești, avocat fiind, cu... *Curierul Morilor;* negustor, cu... *Gazeta Romilor;* medic, cu... *Foaia Notarilor,* și-așa mai departe. Propagande de dreapta, de stânga, de mijloc, etc. iți umplu cutia de scrisori zilnic și ele continuă să sosească prăpăd, chiar dacă le restitui cu'n *Nu, mersi, n'am timp* sau *Nu mă interesează.*

E drept că unele au grijă să fie expediate după categoria profesioniștilor, dar și ele sunt azi atât de numeroase, încât îi este cu neputință unui specialist să se aboneze la toate.

Primim, citim și nu plătim! (dojană care nu mă privește, fiind-că primesc revista în chestie cu toată inima, o citesc cu plăcere și am achitat o ediție de lux) mi-a făcut, însă, serviciul să-mi aducă aminte lupta omerică a lui Alexandru Macedonski, dusă câte-va decenii cu cetitorii recalcitranți ai *Literatorului,* pe care-l înființase; și fiind-că bătălia aceasta beletristică are, nu numai hazul ei, dar interesează și pe cei ce se ocupă cu începutul răspândirii literaturii noastre moderne, o descriu mai la vale.

Asadară, în 1880 Macedonski o duce greu cu *Literatorul* și, în disperare de cauză, recurge la contribuții benevole. Numele donatorilor le aflăm în No. 9 al revistei din anul acela:

Câteva persoane au binevoit a contribui și luna aceasta cu diverse sume la prosperitatea **Literatorului.** In numele scriitorilor acestei reviste, cât și al meu personal, exprim cea mai adâncă recunoștință pentru interesul ce manifestează revistei.

Iată numele acestor persoane:

Radu Văcărăscu, 100 lei.
Grigore Manu, 40 lei.
Porfirescu, mare proprietar, 40 lei.
Arhiereul Climescu Craioveanu, 100 lei.
Doamna Sarmiza Bilcescu, (Alimănești eanu), 20 lei.

In același număr, nu uită că sunt și răi de plată, și le dă un mic avertisment:

In numărul viitor, vom fi obligați să publicăm numele acelor care au primit revista și n'au plătit.

Deocamdată, mă mulțumesc să atrag atențiunea românilor asupra d-lui Zerlendi, marele bancher din Capitală.

E categorisit ca uituc și doctorul Alexianu. Până să apară numărul viitor, se vede că medicul s'a executat, deoarece urmează câteva rânduri de retractare:

...cu această ocazie, suntem datori de-a spune că d. doctor Alexianu, om eminent și luminat, din eroare a fost trecut pe lista neagră.

Dar supărarea lui a mare nu e atât contra celor ce-au „citit și n'au plătit" cât contra celor ce nu vor să-l încurajeze în opera culturală întreprinsă, și-i săpunește:

Iată acum și persoanele din aristocrație cari au refuzat să se aboneze la **Literatorul,** sub cuvânt că citesc ziare străine, și că nu se ocupă cu literatura românească:

General Zefcari
Barbu Bellu
Prințul Bibescu
Lascar Catargiu
Profesor Danielopol
Mihail Balș
Gr. Vulturescu
Dr. Brândză
Menelas Ghermani
Colonel Lahovari.

Ați văzut că'ncepe cu protipendada. Vine rândul și celorlalți:

Iată și numele celor de diferite origini și trepte sociale, cari fiind străini de literatura românească, sunt și contra prosperării ei.

Publicând aceste nume, vom ține în curent pe cititorii noștri cu toate aceste ipochimene simandicoase, cari n'au știut și nici nu vor ști ce însemnătate are literatura unei țări.

Pană Buescu
Eugen Stătescu
Stolojan
Al. Geani
M. Ferechidi
Dr. Cheresteni
Const. Robescu.

Nostimada e că le recunoaște totuși „cei șeapte ani de-acasă" pe când gestul unei boeroaice îl indignează. Se răzbună machiavelic:

Toți aceștia au refuzat revista într'un mod mai mult sau mai puțin afabil; numai abonamentul ce s'a trimis d-lui Ferdinand Ghica a fost refuzat de o femee sau servitoare (sic) care a adresat cuvinte lipsite de bună creștere.

Cu toate fulgerele, preopinenții nu trec pela cassă, și-

(Continuare in pag. 2-a)